

СТАНОВИЩЕ

от: **проф. д.ист.н. Калин Порожанов** – Катедра *История* на Правно-историческия факултет при ЮЗУ „Неофит Рилски” – Благоевград; Център по тракология „Проф. Александър Фол” към Института за балканистика с център по тракология при БАН – София (ИБЦТ),

член на Научно жури за защита на дисертационния труд и придобиване на образователната и научна степен *доктор* на Преслав Илиев Пеев, на тема: *Палеогеография на пристанищните акватории в древната морска история и археология по Западното Черноморие*, област на висше образование 4. Природни науки и информатика; професионално направление 4.4. Науки за земята, съгласно Заповед № 99/23.06.2014 г. на Директора на на Института по океанология „Фритъоф Нансен” при БАН – Варна (ИО) проф. д-р инж. Атанас Палазов.

Като научен консултант на докторанта Преслав Илиев Пеев от секция *Морска геология и археология* в ИО, в докторска програма *Океанология*, по област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.4. Науки за земята – като се съобразявам с *Правилата за условията и реда за придобиване на образователни и научни степени и за заемане на академични длъжности* в ИО (ПУРПОНСЗАД), Приложение 3, където в т. 16 се казва, че ако научният р-л (научният консултант) е член на НЖ неговото становище е с характер на мнение, насочено главно към проявените от докторанта качества в хода на докторантурата; в Становището на научния р-л (научния консултант) не се прави оценка на характера на научните приноси – предлагам следното Становище, в две части:

1. С Преслав Пеев работя от 2006 г., когато, в следствие кончината на уважавания професор Михаил Лазаров, се наложи да го заместя като научен консултант. От тогава до днес авторът на представената дисертация извървя дълъг и труден път в своето научно израстване. Пред очите ми той започна с много ентузиазъм и желание за работа. Началото, обаче, беше съпроводено от компилативни и недостатъчно зряло анализиращи изворите текстове, почиващо

основно на различни историографски мнения. С продължаваща творческа работа Преслав Пеев успя да преодолее този недостатък, обичаен за ранни писания на колеги, завършили неотдавна своето историческо образование. Той достигна професионализма, добре видим в дисертацията му, чрез сериозна работа върху всички видове извори и тяхното критично интерпретиране. Вещината в ползването на многобройната специализирана литература допълва характеристиката в авторския портрет на дисертанта. Не мога да не отбележа, че освен отличното познаване на изворите и историографията, свързани с историко-археологическата част на темата Преслав Пеев показва също познаване и боравене с изворите и историографията по палеогеография и морска геология. Впрочем, чрез интердисциплинарния подход и чрез това комплексно моделиране и мислене в науката той достига до конкретни приноси, които са особено важно и съществено негово научно достижение.

2. Обемът на дисертацията обхваща общо 265 страници. От тях: 228 са текст придружен от 138 образа (4-231), 26 – списък на литературата (232-258) и 7 Приложение 1 (259-265). Той се състои от: Въведение (4-6 с.); Глава I с 2 параграфа: I.1. (7-34 с.); Глава II (35-52 с.); Глава III с 4 параграфа (53-87 с.); Глава IV (88-109 с.); Глава V с 4 параграфа (110-188 с.); Глава VI с 2 параграфа (189-228 с.); Изводи (229-231 с.).

Въведението и първите две глави (*гл. I Състояние на проучванията на Западното Черноморско крайбрежие; гл. II. Основни етапи в историята и културата на Западното Черноморие в Древността – общи черти и особености в контекста на Средиземноморието*) представляват първата, въвеждаща в проблематиката, част на дисертацията. В тях се използва комплексният и синтезен подход на автора, включващ резултатите от историко-археологическите и геолого-географските науки, отнесни към Западното Черноморие в Древността. Тази историко-културна и геолого-географска зона се разглежда в контекста на Средиземноморието. Тук се представя задачата на автора в този труд.

В глава III (*Палеогеографска характеристика на Западното Черноморие*) се аргументира, че съвременните подводни дънни банки по Западното Черноморие

представляват добре открояващи се релефи от древна суша, които са свързани с корабоплаването и приставането в миналото.

Глава IV (*Колебания на нивото на Черно море от Късния палеолит до днес*) е важна с хипотезата на Преслав Пеев за промените в морското равнище на Западното Черноморие от Късния палеолит до нашето съвремие.

Глава V (*Пристанищната система по Западното Черноморие*) интерпретира информацията за съществували данни и възможности за функционирали пристанища през Халколита, Ранния бронз, Късния бронз и Античността.

Глава VI (*Реконструкции на древни брегови линии и пристанищни басейни*) представя възстановки на древни брегови линии от IX хил.пр.Хр. насетне и вероятни пристанищни басейни през Античността.

Изводите очертават достигнатите от автора научни постижения в проблематиката върху Древната морска история и археология на Западното Черноморие.

Азбучният списък на цитираната **Литература** (на кирилица и латиница) в дисертацията, разположен върху 26 страници, е достатъчно изчерпателен.

Ще подчертая, че в целия текст добро впечатление прави ясният и чист език на автора.

В заключение, категорично давам положителна оценка, както на професионализма и доказаните научни качества на Преслав Илиев Пеев, така и на защитавания от него текст на дисертацията му: *Палеогеография на пристанищните акватории в древната морска история и археология по Западното Черноморие*, за получаване на образователната и научна степен **доктор, в област на висше образование 4. Природни науки и информатика; професионално направление 4.4. Науки за земята.**

13-21.08.2014 г. София-Созопол

проф. д.ист.н. Калин Порожанов